

K Ü L Ö N F E L É K

ezt követi „Fips, a híres nőszbabó” vigjáték. Az előbbi darabban Knabe Jeremiást, a napidíjas gyakornokot Kazalicky adta — kitűnő sikerrel. Kazalicky rendesen jól szokott alakítani: azonban a szerepben játéka valóban művészi színvonalra emelkedett. A másik darabban Zádor Z. (Fips) arrátta a tapsokat és méltán; mert ha eredetiség nem is volt játékában nagyon sok, mint utazó jel-lesnek bizonyult.

Ez uttal azon örvendetes hírrel zárom be tudósításomat, hogy Prielle Kornélia hírneves művésznőnk e hét végéig megkezdí vendégszerleplését Szputa ur társulatánál. Hihetőleg nem fog üres padok előtt játszani,

Pattantynus.

Nyilvános köszönet.

A kézdívasárhelyi felső népiskola egy szegény sorsu tanulóját hét család a lefolyt tanévben szíves kedett élelemmel ellátni.

Ezen utánzásra méltó nemest tett ugyan nem szorul magasztalásra, mindazáltal elmulasztatlan kedves kötelességemnek tartom azt a nagy közönségnek is tudomására juttatni, és az illetőknek a segélyezett növendék valamint a tanítóit kar nevében hálás köszönetet mondani. A nemeskeblű segélyzők kiknél növendékünk az év folytán élelmezést nyert, a következők:

Balka Dániel, kereskedő Baló László, f. népiskolai tanító, Baric Antal törvénytudó irnok, Kovács Dániel, ipostanár, Kovács István ref. segédlelkész, Molnár Dénes, városkapitány Nagy Károly leányiskolai igazgató

Ujból is fogadják a nagylelkű jóttevők kálás köszönetünket.

Kézdí-Vásárhelyt 1879. jul. 15-én.

Erdélyi Károly
felső népisk. igazgató.

KÖZGAZDASÁG.

Egy gazdasági kirándulás.

Sepsi-Szentgyörgy, 1879. jun. 29.

Ugy látom, gazdatársam, hogy bűmlusz rajta. Nincs miért, mert ő szereti juhait. Egész télen meleg istállóban tartja, lóherrel és szénával etetgeti s mire tavasszal legelőre kerülnek, kővérebbek, mint berekesztéskor. A fejős juhokat mai napon is lehet vágni, mielőtt tarlóra kerülnének. Ennyiben áll az egész dolog megfajtése.

Azt mondják erre a mindenütt és mindenben jelenlevők, kik itélnék elevenek s talán holtak felett is, hogy könnyű neki, mert alkalma van reá! Mi erre csak azt felelhetjük, hogy ő is kezdte ott, hol mások máig is állanak, s ha ő néhány év alatt a következetességbe bele jött, megtehete azt más is és csak hinni kell az előrehaladásban. Fel kell használni a kínálkozó alkalmat, ki a juh, ki a szarvasmarha, ki a lótenyésztéssel s így munkamegosztással mindnyájan előre haladhatnak. Nem kell elforgácsolni az erőt, hogy a kis birtokokon 20—30 féle terményt erőltessünk, csak azért, mert szomszédunk így meg úgy teszen. Is a mi egy főtenyésző, ne dugjuk be füleinket a tudomány előtt, mely megantit az életre, hanem tartsunk Petke ur nézetév. l.: „Nem azért tanítottam fiamat gazdasági iskolában, hogy talán én nem tudnám bevezetni abba, mit hosszas fáradsággal kikutattam, hanem hogy meg legyen az alapja, hogy a halálom után következő változások között felalálhassa magát.”

Utólagosan bár, a t. olvasó engedelmevel ide jegyzem azt, hogy a birtokhoz tartozik egy 20 hold területű rét is az alsó tag közelében. Feledékenységből nem tekintettük meg, csak a birtokos nyilatkozatából írhatom, hogy okszerű kezelése a jövő évben fog megkezdetni. Ennek terményéből láttam a takarmányos kertben négy hatalmas boglyát ég felé emelkedni, mi szintén pénzcséket ér s kevés ember dicsekedhetik vele.

És végeztetre megbocsásson a tisztelt olvasó, ha talán egyben és másban hazudni találtam; az akaratomon kívül esik; hogy állításaim megcáfolás alá esnek, kérem megtekinteni ezen gazdaságot s akkor az ellenvéleménynek helyet fogok adni csekély személyiséggemmel.

A öszön itt S. Sztgyörgyön tartandó kiállítás rendező bizottságot pedig tisztelettel kérem: ez alkalommal összegyűlt székely atyafiakat s másokat is méltóztasson oda elvezetni azaz ezen gazdaságot megtekintés végett programjába felvenni, mert a megye elleni vétek lenne, ha ezen mintául szolgálható hely elkerültetnék. Így legalább sokan okulnának belőle, míg ünnepélyes színezet nélkül még a szomszédos városok s faluk gazdái sem tekintik meg.

A tárgy fontossága okozta, hogy ennyire untattam a t. olvasót. Bezárom ismertetésemet azzal, hogy az ég ura sokáig éltesse Petke urat, hogy hosszas gyaloglásunk végetével megpihenést s megfogyatkozott erőnknek helyreállítást adott kitűnő turójával és borával. Bár hosszú éveken keresztül okulást nyerhetnének iskolánk tanítványai Petke ur őszinte felvilágosításaiból.

Bene József.

(Vége)

— A „Háromszék” ismét tréfalózik az olvasóközönséggel. Azt írja közelebbi számában, hogy a „Nemeré”-nek nincs kauciója s e miatt a netalán előfordulható sajtóper esetén nem lesz mi-ből eleget venni a nyertes félnek. Utána jártunk a dolognak s úgy találtuk, hogy a „Nemeré” kauciója a városi pénztárnál teljesen rendben van. Ennél fogva, ha valaki megtámadva érzi magát, a sajtóper megindításának mi sem áll utjában lapunkkal szemben.

— Szerkesztői üzenetek. Kézdí-Vásárhelyre. A beküldött tudósítást egy másik jóval megelőzte. Különbözn köszönjük a szíves figyelmet. — P. E. urnak helyben. A kérdéses ügyet lapunk belsejére nézve bezártuk. Kérjük a nyilatkozat felvétele tárgyában a „Nyitlter” vezetőjét, lapunk kiadóját megkeresni.

— Mult számunkban a miniszter köpecsi fogadtatását illetőleg egy értelem zavaró hiba csuszott be. Gr. Teleky Sámuelre ugyanis nem a miniszter ur hanem megyénk főispánja köszöntött s a miniszter urnak tulajdonított szavakat a főispán ur mondotta.

— A helybeli felsőbb népiskola gazdasági szakosztályának közviszsgálatai ma (szombaton) folytak le. A jelenvolt szülők, a kir. tanfelügyelő ur, a gondnokság tagjai: Antal Zsigmond Gyárfás Lajos, Kelemen Lajos urak s általában az érdeklődők a legnagyobb meglepéssel és lelki gyönyörrel hallgatták végig az oly kitűnő tapasztalt tanított és meglegő eredményvel elsajátított gyakorlati tárgyakból adott feleleteket.

Bámulásra keltő ilyen eredmény felűnése mellett azon közöny, a melyet gazdaközönségünk ezen intézet irányában tanusít. Pedig az volna legelső lépés az okszerű gazdaság vezetéséhez, hogy az itt tanított természetudományi alapon intézze a gazda teendőit s ennek elsajátítására hol találhatunk alkalmasabb módot. Ezen az alapon meg lehet tanulni a helyes gondolkodást, hogy a helynek és időnek célszerű felhasználásával közeledhessünk az intenzív gazdaság és ezzel a jóllet felé.

— Sz. Prielle Kornélia asszony, a hírneves művésznő ma szombaton lép fel először, mint vendég, Szputa Andor színtársulatánál Kézdí-Vásárhelyt. A tervezett ó vendégjáték után a művésznő a társulattal együtt városunkba jön, a hol szintén hat előadás alatt fogunk a ritka művelzetben részesülhetni. Mint egy szép vonást kell felemlitenünk a köztisztviselőben álló művésznőről, hogy vendégszerleplési alkalmával mindig megemlékszik Háromszékről, a hol mint kezdő színésznő — serdülő lányként — először csókolta homlokunk a muza.

Előpatakon eddig 259 családból, a gyermekeken kívül 400 személyből áll a vendégköszoru. Feltűnően nagy köztük azok száma a kiken meglátszik, hogy nem csupán szorakozásból keresték fel a fürdőt. A fürdő változatosságában nélkülözött szorakozást társas összejövetelek, zenestélyek által igyekszik pótolni. Legközelebb érdekes hegedű és ének-hangversenyben gyönyörködhetünk, a melyet a már külső megjelenésükkel is hódító Schmitzer Szabina és Julia kisasszonyok rendeznek. Az érdekes műsorozat tartalmát felemlítjük: R. a ff. Cavatina unisono 2 hegedűre, előadják Schmitzer Szabina és Julia. A l a r d. Fantasia „Ballo in Maschera”-ból, hegedűn előadja Schmitzer Szabina k. a. G u n d. Aria „Faust”-ból, énekl Sch. Julia k. a. M a g y a r potpourri, r o m á n potpourri, hegedűn Szabina k. a. V e z a n o. Walzer, énekl Julia. S a r a s a t e. Concertdarab Faustból, hegedűn Szabina. M a g y a r é s r o m á n népdalok, énekl Sch. Julia. B e r i o t. Concert unisono, két hegedűre; előadják Schmitzer Szabina és Julia kisasszonyok. — Közelebből Bethlen gróf is fog hangversenyt rendezni.

— Előpatakon vasárnap f. hó 20-kán a Bogdán féle házban táncgalom fog tartatni. Belepti díj 1 frt, Tekintve az előpataki szép számú fürdő közönséget s a vidékének ott rendezni szokott bálók iránti érdeklődését, előre is sikert jósolhatunk a rendezőségnek.

— Nyilvános köszönet. A kézdívasárhelyi cizmadia ipartársulat mivel az itteni tanító dalárda legközelebb tartott zászlószentelésükön közreműködött, szíves volt tiz forint alapítványt tenni, olyképpen, hogy ezen összegnek évi kamatai a helybeli felső nép, községi fia és leányiskolák szegénysorsu növendékei között kiosztandó írószerekre fordítottassanak. Fogadják a társulat nemeskeblű adományáért az említett három iskola és a „kézdívasárhelyi tanító kör” nevében hálás köszönetemet! Kézdí-Vásárhelyt 1879. jul. 15-én Erdélyi Károly körelnök.

— A Krasznavölgy veszedelme. Krasznán folyó hó 9-én egy hirtelen támadt vihar megárasztá a Kraszna folyót. Az egész Krasznavölgy, vele 10 falu, legnagyobb részt víz alá került. Kraszna mezővárosban a 3000 forint értékű fahidat pár perc alatt összerombolta. Az összedőlő házak száma itt meghaladja az ötvenet. Peretsen községben harminckét ház pusztult el, Sz. Somlyón huszonhat. Az ár annyira rohamos volt, hogy egy a víz mellett fekvő pálinkafőzőből a gőzkazánt, mely 20—25 m. mászárt nyom, 500 méter távolságra vitte el helyéből. A pincéből bor és pálinkával Nyomatott Pollák Mórnál Sepsi-Szentgyörgyön

telt hordókat ragadt ki s vitte a második és harmadik falu füzese közé. S., Somlyón egy ember élet is esett áldozatul! — mások kiket az ár ragadt, csónakokon mentettek meg. Az egész Kraszna mentén a vetések, vetemények, kaszálókön a rendek elmosattak s beiszapolva elpusztultak, körülbelől 140 — 170 ház lett végkép lakhatatlanná.

— A zuluk Berlinben. Pirchov tanár nemrég a berlini anthropológiai társulatban egy patagoniai (tüzföldi) családot mutatott be. Ujabbán azt írják Berlinből, hogy az ottani állatkertben egy kaffer családot is várnak a zulu földről. A zuluk assagaikkal s egyéb fegyvereikkel felszerelve lesznek a közönségnek bemutatva.

— Jóna zanzibári szultán. A zanzibári szultán a marseille földrajzi társulatnak küldött levelében tudatja, hogy a jövő évben Európába jön és itt körutat tesz. Marseillben száll ki, honnan egyenesen Páisba megy.

— Köpenyeg-reform a hadseregben. Pílipipovics báró tábornaszernagy a boszniai-hadjárat alkalmával tapasztalván, hogy a katonák köpenyegének eddigi viselési módja nagyon hítrányos, most az erre vonatkozólag készített több tervezet közül a tábornaszernagy egyet, mint különösen alkalmas és célszerűt elfogadott. Legközelebb Reichlin Meldegy báró ezredes két emberrel ezredéből Bécsbe megy, ho y az új köpenyviselési módot ő felségének, Albrecht főhercegnek, a hadügyminiszternek s több katonai tekintélynek bemutatassa. E módszer szerint ugyanis a köpenyeg nem göngyölik össze, hanem plaidszerűleg négyzerezsen összehajtják s hátra a borju alá illesztik, úgy hogy ezáltal az illető a szabad mozgásban éden nincs akadályozva. E módszert a spanyol hadseregben már régóta sikerrel használják.

— Verekedés a templomban. Szépes-Olaszin folyó hó 12-én verekedés történt a zsidó templomban, isteni tisztelet alkalmával. A verekedésre következő érdekes történet szolgáltatott okot: Szepes Olasz városában a pálinkaműrés volt árverezés útján bérbé a landó. Korach minden áron bérbé akarta venni, de tulia, hogy „Goldbergerben” legyőzhetlen ellenfélre fog találni: azért Kórach cselhez folyamodott, hogy ellenfelenek az árverésen való megjelenését megakadályozza. K. t. i. Eperjesről, hol G. nek öreg atya lakik, levelet írt vagy iratott — G. nek Szepes-Olasziba, ama lesújtott hírt közölvén vele, hogy atya meghalt. Goldberger teljes hitelt adott a hírenek, és visszavonulva egy hétig gyászolt, miatt megtörtént az árverezés. A vezeklés után G. az iránt tudakozódott Eperjesen, maradt-e atya után valamely örökség? Mire válaszul nyere, hogy atya a legjobb egészségnek örvend. A csel kitűdött és okozta a már említett verekedés K. és G. között a templomban, melynek a botokkal felfegyverzett városi hajduk vetették véget.

— Egy örült merénylete. Folyó hó 9-én délután 2 óra felé egy idegen lépett a párisi Palais Royalban székelő államtanácsos ruhatárába, hol zsebéből revolvert vont elő, azzal különböző irányban 5 lövést tett. A lövésekre előlétek elfogták az örvöngöt, még minek előtte hatodszor is löhetett volna. A vizsgálat kiderítette, hogy az illető egyén gyáros, ki egy az államtanácsos ellen folytatott és elvesztett póre következtében megörült. Szerencsére a lövések alkalmából a ruhatárban senki sem volt, s így a vesztesség mindössze egy pár államtanácsos átlított kalapjára szorították.

— Uj színe az ártatlanságnak. Regényből és ünnepélyes körmenetekből tudhatja mindenki, hogy hófehérbe öltözöt leánykák az ártatlanságot jelképezik széles e világon. Az ukázok országában most trónvesztettnek nyilvánították a fehéret és helyébe a fahéjszint ültették. Déli Oroszországban ugyanis a gymnáziumokba járó leányok ezental fahéjszínű ruhát kötelesek viselni, hogy nihilista mozgalmakban már a ruha is nyomra vezethesse a rendőrséget.

Felelős szerkesztő: **Málik József.**

Kiadótulajdonos: **Pollák Mór.**

Hirdetmény.

Ügyvéd Nagy Károly által képviselt felperes Rézer Ignácnak Hatolykai Bartha Lajos ellen 400 forint tőke követelés és járulékanak kielégítése végett 1879 február hó 7-ik napján 310 sz. a. elrendelt és megjelent foglalás folytán 1-től 27 tétel számig lebeesült gazdasági barmok, állatok- és szerelvényeknek elárverezése 1258 p. sz. a végzés szerint elrendeltetvén az árverezés határnapjául kitűzetik 1879-ik év augusztus hó 3-ik napjának délután 3 órája — vásárlók a helyszínen Hatolykán tartandó árverésen eladandó tárgyaknak értékét készpénzel kötelesek fizetni.

K.,Vásárhely 1879. július 16-án.

Kakutsi Adám
kir. végrehajtó.